

STJERNESKUDDET

MEDLEMSBLAD FOR ØSTJYSKE AMATØR ASTRONOMER

November 2006

**Kjeld demonstrerer princippet for
parallakse metoden i foredraget om
afstandene i universet.**

ØSTJYSKE AMATØR ASTRONOMER

Ole Rømer Observatoriet

Observatorievejen

8000 Århus

www.oeea.dk

Formand/Webmaster:

Torben Tastrup
Tagmosevej 21 H
8541 Skødstrup
86993467
ttau@tocobs.org

Kasserer:

Mette Christensen
Nedergårdsvej 65 C
Skejby
8200 Århus N
86109845

Næstformand/

Materieforvalter:

Bjarne Winkler
Sophus Bauditzvej 53
8230 Åbyhøj
86156619
bwinkler@post9.tele.dk

Best.medlem/Redaktør:

Steffen Buus
Skejbyvej 103
8240 Risskov
86219535
steffenbuus@stofanet.dk

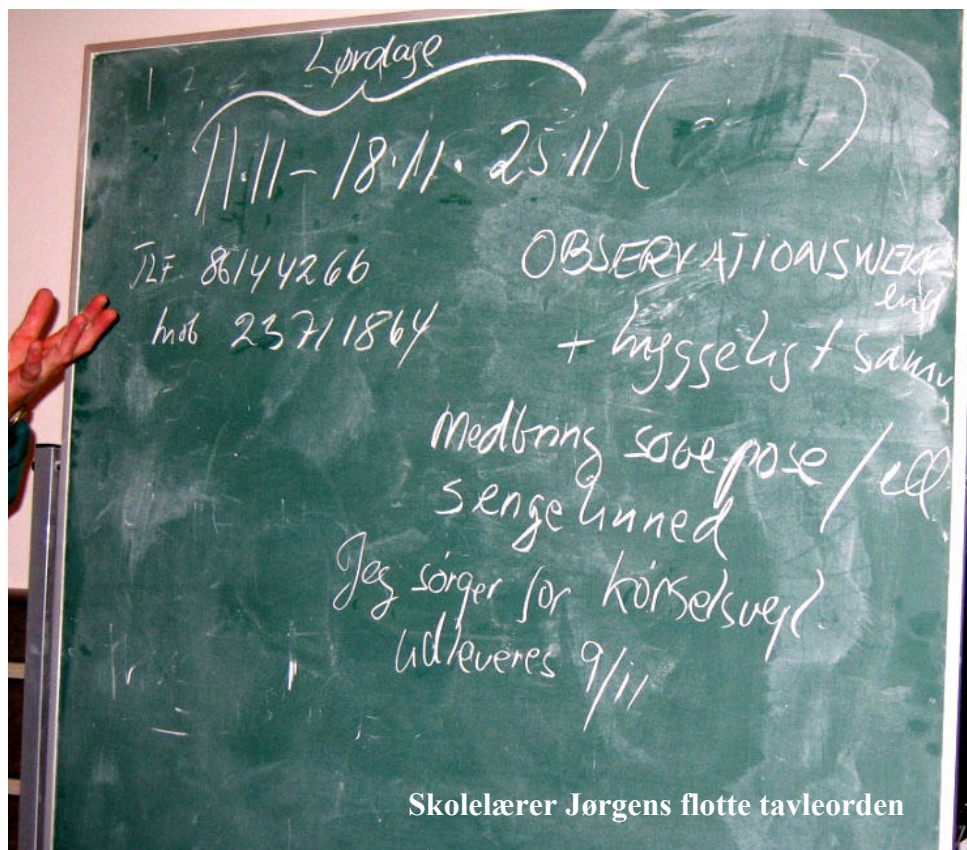

Medlemsmødet i oktober

Referat ved Bjarne Winkler (referatet af aftenens fordrag er lettere forkortet af red.)

Siden sidst

- Der bydes velkommen til nyt medlem Søren Juhl, som fortalte, at han havde fundet ØAA på nettet, og at han er nybegynder indenfor astronomi.
- Bente fortalte, at hun havde været til det annoncerede møde i Midtjysk Astronomi Forening, og hun blev godt modtaget og kan anbefale andre at prøve.
- Der er kommet et brev fra Kroppedal Observatoriet, vedr. udstillingen ”Fra mælkevej til motorvej”.
- Torben viste en ny indkøbt refraktor fra ”Lyra”, en 80 mm Skywatcher, det er en refraktor med ED-glas, hvilket giver et næsten farvefejlfrigt billede. Torben fortalte lidt om fokusering af de forskellige farver i lyset, som uden specialglas får mange fokuseringspunkter samtidigt og derfor et uskarp billede.
- Mogens kommenterede Lars Buske Niensens indlæg vedr. synsfelt ved anvendelse af Mintron lowlight video kamera. Mogens forklarede, at der findes både kompressorlinser og barlow-linser beregnet direkte til disse kameraer.
- Steffen fortalte om den forsatte færd af Marsroverne og viste de seneste billeder herom.
- Jørgen Frandsen inviterede til ”Weekend-træf” i sit sommerhus. Da træffet jo helst skal foretages under så ideelle observationsforhold som muligt, foreslog han

at man reserverede dagene 11./18. samt 25 november. Der skal medbringes sovepose eller linned. Kørevejledning udleveres af Jørgen på telefon 86144266 eller 23711864. Man bedes under alle omstændigheder ringe, og der er plads til 6 til 8 personer.

Aftenens foredrag: "Afstande i Universet"

Foredraget blev holdt af Kjeld og Steffen i fællesskab. Der blev fortalt om de forskellige metoder, der igennem tiderne er blevet benyttet til at måle de astronomiske afstande. Kjeld startede med at fortælle om forsøgene med at bruge parallakse metoden helt tilbage i antikken og fortsatte helt op til Bessel i 1838, hvor det for første gang lykkedes at finde afstanden til en stjerne.

Efter pausen fortalte Steffen om andre metoder der er blevet brugt til afstandsmåling bl.a. variable stjerner, supernovaer og rødskydningen. Om det sidste emne supplerede Hans med sin store viden om emnet.

Mødet sluttede kl. 22.00.

TOC Observatory

M76

M76 er blandt de svagere Messier-objekter. Den er også kendt under navnene, ”Den lille Håndvægtståge” og Sommerfugletågen. Den ydre, svagere del af tågen er materiale i form af en stellar vind der er slynget bort fra den centrale stjerne da den stadig var i sin "rød kæmpe" fase. Den centrale stjernes magnitudo er omkring 16,6, og temperaturen ligger på omkring 60.000 grader Kelvin. Stjernen vil sandsynligvis nedkøles og ende som en hvid dværg over de næste ti milliarder år.

Tekniske data:

Instrument: 12.5"- f:5 Newton

Dato: 21-09-2006 - Eksponeringstid: 68 minutes

TOC Observatory

Torben

Forslag til ændringer af vedtægterne

§ 1

Foreningens navn er Østjyske Amatør Astronomer (Engelsk version: Amateur Astronomers of Eastern Jutland). Foreningens hjemsted er Århus Amt.

Forslag:

Foreningens navn er Østjyske Amatør Astronomer (Engelsk version: Amateur Astronomers of Eastern Jutland). Foreningens hjemsted er Østjylland.

Begrundelse:

Jvfr. klubnavnet - desuden nedlægges amtet også.

§ 5

Medlemskabet følger kalenderåret. Såfremt et medlem ikke betaler kontingent inden indbetalingsfristens udløb (31. marts) vil det pågældende medlem uden yderligere påmindelse blive slettet af medlemslisten. Der skal påminde om betaling via bladudsendelserne i februar og marts. Potentielle medlemmer kan få bladet og deltage i møder i højst 3 måneder uden at betale kontingent. Ved indmeldelse efter 1. juli betales kun ½ kontingent for nye medlemmer. Medlemslisten må kun udleveres til medlemmer.

Forslag:

Medlemskabet følger kalenderåret. Der kan mindes om kontingentbetaling via bladudsendelse i februar. Såfremt et medlem ikke betaler kontingent inden betalingsfristens udløb (28/29 februar) kan det pågældende medlem uden yderligere påmindelse slettes af medlemslisten. Potentielle medlemmer kan få bladet og deltage i møder i højst 3 måneder uden at betale kontingent. Ved indmeldelse efter 1. juli betales kun ½ kontingent for nye medlemmer. Medlemslisten må kun udleveres til medlemmer.

Begrundelse:

Bestyrelsen mener, at en betalingsfrist på tre måneder er meget. Derfor foreslår vi fristen nedsat til to måneder.

§ 7

Fremtidige aktiviteter skal drøftes på møderne i december og juni.

Forslag:

Fremtidige aktiviteter drøftes på klubmøderne.

Begrundelse: Planlægningen af fremtidige klubmøder bliver nemmere, og medlemmerne har mulighed for at komme med forslag til emner når som helst.

§ 8

Der indvarsles skriftligt til den årlige generalforsamling af bestyrelsen med mindst én måneds varsel. Forslag der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 10 dage før generalforsamlingen.

Forslag:

Der indvarsles skriftligt til den årlige generalforsamling af bestyrelsen med mindst én måneds varsel. Forslag der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 20 dage før generalforsamlingen. Eventuelle forslag offentliggøres i Stjerneskuddet forud for generalforsamlingen.

Begrundelse:

Vi ønsker at offentliggøre eventuelle forslag i Stjerneskuddet, så medlemmerne har bedre tid til at tage stilling til dem. Derfor kræves der mere tid af hensyn til bladet.

§ 11

11.2: Formanden aflægger beretning for den forløbne periode, til godkendelse.

Forslag:

11.2: Formandens beretning

Begrundelse:

Det er normalt sådan, at medlemmerne har mulighed for at komme med tilføjelser til beretningen, og er der enighed om det, føres disse til referatet. Man stemmer ikke om formandens beretning, men beretningen tages til efterretning af forsamlingen med de tilføjelser og rettelser der måtte være. Der lægges op til til, at formandens beretning kan offentliggøres i Stjerneskuddet forud for generalforsamlingen, men formanden kan også vælge at aflægge den på selve generalforsamlingen.

§ 12

Til lovændring kræves 2/3 majoritet af de afgivne stemmer

Forslag:

Til vedtægtsændring kræves 2/3 majoritet af de afgivne stemmer

Begrundelse:

Man kan også kalde vedtægterne for love, men for at udelukke eventuelle misforståelser ændres "lovændring" til "vedtægtsændring".

Bestyrelsen

Formandsberetning, 2006, Østjyske Amatør Astronomer

I forbindelse med **generalforsamlingen i november 2005** blev tre af den siddende bestyrelse indvalgt. Den gamle formand, Elisabeth blev afløst af undertegnede, og kassereren, Lars blev afløst af Mette. Bjarne, der i forvejen var medlem af bestyrelsen blev næstformand, og Steffen Buus indvalgt som menigt bestyrelsesmedlem.

Bestyrelsesskiftet var dog ikke uden problemer, idet der var tvivl om tiltrædelsestidspunktet for de nye bestyrelsesmedlemmer. Den siddende bestyrelse mente pga. tidligere praksis, at den nye bestyrelse først skulle tiltræde ved årsskiftet, hvorimod vi var af den opfattelse, at de nyindvalgte skulle indtræde umiddelbart efter generalforsamlingen. Pga. tvivlen, tilbød den nye bestyrelse at vente med at indtræde, men som de fleste sikkert husker, valgte den gamle bestyrelse så at fratræde. Problemet var, at den nævnte praksis ikke fremgår af klubbens vedtægter, og derfor blev bestyrelsesskiftet unødvendigt problematisk, og det skal jeg være den første til at beklage.

Det blev så den nye bestyrelse der skulle stå for **julemødet d. 8. december**, hvor quizzmaster, Steffen havde sammensat en spændende konkurrence krydret med juleknas og drikkevarer.

D. 12. januar var der arrangeret byttemarked, hvor medlemmerne havde mulighed for at bytte, købe og sælge ting. Der var en god stemning til mødet, som sluttede forholdsvis tidligt.

D. 9. februar fortalte Steffen om HR diagrammet. Dette var det første møde, hvor den nye mødestruktur blev gennemført. Bestyrelsen havde forinden talt om en omlægning for at imødekomme de tilstedeværendes store lyst til at tale sammen. Derfor var det besluttet, at foredragene ikke skulle have længere varighed end 45-60 minutter, så medlemmerne efterfølgende havde mulighed for at tale sammen, da vi kun har lokaliteterne til kl. 22.

D. 7. marts holdt Lektor Bjarne Thomsen, Institut for Fysik og Astronomi et foredrag der havde titlen, Nyt om de korte gammaglimt.

D. 6. april stod i solformørkelsens tegn. Tre medlemmer var oppe ved tavlen for at fortælle om deres oplevelser i forbindelse med den nyligt overståede solformør-

kelse d. 30. marts. Der var beretninger både fra Egypten, hvor Lars Buske havde været og fra Bente og Jørgen der havde været i Tyrkiet.

D. 4. maj holdt ba.sc. Frank Sørensen et foredrag om mørkt stof. Vi fik indblik i to teorier om mørkt stof, hvoraf den ene stiller spørgsmålstejn ved eksistensen af det.

D. 8. juni var det Mogens Blichfeldt og Bjarne Winklers tur. De havde taget en del isenkram med for at demonstrere brugen af videoteknikken til optagelse af astronomiske objekter. I dette tilfælde var det så mest medlemmerne der var i det fotografiske felt.

D. 6. juli var det så tid til det årlige besøg hos Bjarne Winkler. Også I år var vejret med os, så vi kunne sidde ude. Bjarne gav en rundvisning i observatoriet, og han havde en mindre udstilling af ting, som han ville sælge. Til mødet demonstrerede Mogens Blichfeldt også sin nyindkøbte motorstyring til teleskopet.

D. 10. august havde vi besøg af medlemmer fra MAF, Midtjysk Astronomi Forening. Formanden Tonni Thorsager fortalte om aktiviteterne i den midtjyske klub, og han nævnedes, at hvis medlemmer fra vores klub er interesseret i det, er de velkomne til at komme og overvære foredrag hos dem. Dette tilbud har et enkelt medlem i vores klub, nemlig Bente benyttet sig af, og hun blev godt modtaget i Silkeborg.

D. 9 september havde vi arrangeret måneformørkelse. Desværre var det ikke lykkedes for os at få den total. En lille flok medlemmer havde fundet vej til observatoriet. Det var ikke muligt at observere formørkelsen fra parkeringspladsen, da Månen stod ret lavt på himlen, så vi vandrede ned ad vejen til et sted, hvorfra vi kunne se den. Da vi var kommet på plads ville skæbnen, at der netop der, hvor jordskyggen skulle være var en sky der dækkede Månen. Men efter nogle minutters tålmodig venten dukkede den frem, og alle kunne se jordskyggen på den øverste del af skiven.

D. 12. oktober var det Keld og Steffen der holdt et foredrag om afstandsmåling. Emnet afstedkom en del spørgsmål og kommentarer fra forsamlingen, så mødet

stoppede en del senere end ellers. Det lod til, at medlemmerne havde fået en del ud af aftenen.

Stjerneskuddet

Stjerneskuddet har takket været et ihærdigt redaktørarbejde fra Steffens side fået et løft, både hvad angår det grafiske design og indhold. Stoffet er i højere grad end tidligere kommet fra medlemmerne, og det er en positiv udvikling. Jeg vil godt sige tak til Steffen for det store arbejde han har lagt i bladet.

I det forløbne år har det i øvrigt været muligt for medlemmerne at modtage bladet i elektronisk form, og det er der flere der har benyttet sig af. Den alternative udsendelsesmetode er gavnlig for klubbens økonomi, da der både spares trykning og porto. Jeg vil også godt sige tak til Kristian, som i det forløbne år har stået for trykningen af bladet.

Biblioteket

Biblioteket, som Mette primært har stået for, har i det forløbne år ikke været brugt særlig meget, og det skal da heller ikke være nogen hemmelighed, at vi i bestyrelsen har drøftet vores bogsamlings fremtid. Vi har talt om at udbyde bøgerne til salg ved en auktion, men dette spørgsmål skal medlemmerne naturligvis være med til at drøfte.

Klubkikkert

Klubkikkerten har været udlånt nogle gange, men har det meste af tiden været hos materielforvalteren, Bjarne Winkler. Da Bjarne er i flytteplaner, har han valgt at give hvervet fra sig, og klubkikkerten ligger derfor hos mig.

Klubfolder

Der er lavet en ny klubfolder. Jesper har stået for trykningen, og folderen er som sædvanlig rigtig flot. Indholdet har undergået mindre ændringer - bl.a. har vi valgt ikke at fortrykke kassererens navn og adresse.

Anskaffelser

I starten af året talte vi om at gøre træsæderne på stolene mere komfortable. Snakken endte ud i anskaffelsen af 25 hynder, som er blevet brugt flittigt på de efterfølgende klubmøder.

Torben Tastrup
Formand

Referat fra bestyrelsesmøde i ØAA 17.10.2006

Mødedatoer for foråret 2007

Torben aftaler mødedatoer med Ole Knudsen.

Forslag til vedtægtændringer

Vedtægtsændringer blev diskuteret. De af bestyrelsen foreslåede vedtægtsændringer kan ses på side 6-7.

Regnskab

Der er afsat meget kort tid til afslutning og revidering af regnskab, idet vi har generalforsamlingen den 9. november. Det gør vi bedre næste år !

Budget

Mette sender budgetforslag til den øvrige bestyrelse, så vi kan have et færdigt forslag med på generalforsamlingen.

Medlemslisten

Vi er pr. dags dato 55 medlemmer i ØAA.

Evaluering af nye mødestruktur

Vi prøvede fra årets start at gøre foredragene lidt kortere, så medlemmerne fik mere tid til at snakke sammen. Er møderne forløbet efter hensigten? Er mødeaftenerne blevet for korte? Skal fordragene fylde hele aftenen? Spørgsmålene tages op på et medlemsmøde.

Julehyggehejsaknas

Torben havde et forslag til en ”Juleleg”. Han kommer med forslaget på generalforsamlingen.

Vedrørende: Det danske 1,5m teleskop

Jeg vil blot gøre opmærksom på, at jeg har lagt artiklen om det danske 1,5m teleskop ud på min hjemmeside: www.astrotek.dk

Artiklen blev offentliggjort som 4 afsnit i Stjerneskedet her i foråret fra marts til juni. På hjemmesiden er medtaget samtlige billeder og tegninger plus nogle nye, alle i bedre kvalitet end det var muligt i bladet.

Kjeld Abel.

Generalforsamling

Torsdag den 9. november kl. 19.30

Det er allerede blevet november, og det betyder, at det igen er tid til den årlige generalforsamling i ØAA. Som noget nyt kan du før generalforsamlingen læse formandens beretning (se siderne 8-10). Bestyrelsen foreslår også nogle få vedtægtændringer. Disse kan du læse om på side 6 og 7. Vi ses den 9. november.

Kommende møder

Torsdag den 7. December

Julemødet med spændende interaktiv astronomi quiz.

Det kommende år

Datoerne og emnerne for møderne i 2007 er endnu ikke fastlagt.

HUSK deadline for materiale til bladet er mandag den 20. november